

Ympäristöministeriö

PL 35

00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo.ym@ymparisto.fi

LAUSUNTO YMPÄRISTÖMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖÖN, KOSKIEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMAN OSIEN C4, D2, D3 JA D5 UUSIMISTA JA OSAN C3 KUMOAMISTA

Kiitämme saamastamme mahdollisuudesta antaa lausuntomme otsikon mukaisista asetusmuutoksien sisällöistä.

Lähtökohtaisesti pidämme tärkeänä rakennusten energiankäytön tehostamista tulevaisuudessa. Myös ilmastovaikutuksiin puuttumisen etenkin uusiutumattomien fossiilisten polttoaineiden käytön osalta näemme tarpeelliseksi. Asetusehdotuksissa on kuitenkin kolme keskeistä asiaa, joiden kohdalla edellytämme muutoksia tai toimenpiteitä.

1. Lisäaikatarve muutosten vaikutusten selvittämiseksi ja ymmärtämiseksi sekä lisäaika asetusten käyttöönottoon

Kenellekään ei liene epäselvää, että kysymyksessä on poikkeuksellisen laaja, monisyinen ja aiempia rakenteita muuttava kokonaisuus. Kuitenkaan sen muutosvaikutuksia etenkin kustannusvaikutusten ja kustannustehokkuuden kannalta ei ole selvitelty. Lopputulos on täysin hämärän peitossa ja sisältää siten ison riskin. Tätä menettelyä ei voida pitää hyvän hallintotavan mukaisena. On ehdottoman tärkeää, että kyseiset selvitykset tehdään riittävässä laajuudessa ennen asetusehdotusten eteenpäin viemistä aikataulukiireistä huolimatta. Selvitysten perusteella saattaa olla tarpeen muuttaa oleellisestikin asetusehdotusten sisältöä. Tästä syystä lausuntoluonnosten kanssa ei ole syytä edetä ennen kuin tiedetään muutosten vaikutukset. Toki voidaan käynnistää välittömästi työ, jossa tehdään luonnoksiin kohdistuneet muutos-, korjaus- ja lisäystarpeet, jotka annettujen lausuntojen perusteella ovat aiheellisia.

Lausunnolla olevat asetukset sisältävät paljon ristiriitaisuuksia ja puutteellisuuksia. Jopa direktiivin vaatimuksia on tulkittu virheellisesti. Nämä kohdat on yksilöity liitteessä 1. Kohtia on niin paljon, että niiden huomioimisen jälkeen ainakin asetusmuutokset D3 ja D5 tulee toimittaa uudelle lausuntokierrokselle.

Suunnittelun osaamisvaatimukset kasvavat merkittävästi ja samalla niiden kustannukset. Myös tämän kustannusnousun vaikutukset tulee selvittää. Samalla on varmistettava riittävän suunnitteluosaamisen löytyminen kaikissa Suomen kunnissa. Jos suunnitteluosaamista ei ole tarjolla kaikkialla Suomessa, aiheutuu siitä epätasa-arvoa, jota ei voida pitää hyväksyttävänä. Myös asetusten yksiselitteisyys tulee varmistaa, jotta sitä kautta ei synny vielä lisää ylimääräisiä suunnittelukustannuksia. Asunnon hankkiminen Suomessa on useimpien ihmisten kohdalla suurin yksittäinen hankinta koko eliniän aikana. Asunnon hintaan ei siksi ole syytä luoda mitään sellaisia kustannuksia, jotka eivät ole ehdottoman välttämättömiä ja todella hyvin perusteltuja. Näitä asioita ei ehditä saada kuntoon, jos asetus astuu voimaan 1.1.2012. Direktiivikään ei tällaista aikataulua edellytä, joten katsomme, että asiassa on syytä toimia direktiivin takarajan mukaisesti.

2. Energiamuotojen kertoimet vääristävät kilpailun ja alentavat energia- ja kustannustehokkuutta

On uskomatonta, että määräyksissä mm. öljyn ja turpeen energiamuodon kerroin on 1,0. Energiamuodot, jotka aiheuttavat todella suuret ilmastopäästöt ja joiden hyötysuhdeprosentit jäävät alhaisiksi pientalokohteissa käytettynä, luokitellaan lähelle uusiutuvia päästöttömiä energiamuotoja. Tämä ei voi olla mitenkään perusteltavissa.

Kaukolämmön energiamuodon kerroin 0,7 kaikissa tapauksissa, ei myöskään kestä edes pintapuolista lähempää tarkastelua. Ei voi olla yhdentekevää, tuotetaanko kaukolämpö esim. erillis- tai yhdistelmävoimalaitoksissa.

Sähkön energiamuodon kertoimeksi valittu arvo 2,0 on aivan liian korkea eikä perustu käytännössä mihinkään luotettavaan fysikaaliseen tosiasiaan, vaikka näin yritetään monimutkaisten laskennallisten perusteiden avulla väittääkin. Taustamuistiossa todetaan, että sähkön suuri kerroin varmistaa, ettei säästettyjä investointikustannuksia voida siirtää kuluttajien maksettavaksi rakennuksen käytön aikaisena isona sähkölaskuna. Pyrittäessä kohti passiivitaloa tai jopa 0-energiataloa, lämmitysenergian tarve pienenee merkittävästi ja lähestyy nollaa. Tästä näkökulmasta sähkön ison kertoimen perustelu tulevaisuuden suurella sähkölaskulla on hyvin ontuva.

Sähkölämpö on haja-asutusalueiden kaukolämpöä siinä missä perinteinenkin kaukolämpö suurtaajamien ulkopuolella.

Energiatehokkuuden edistämisen tulee olla energiamuodosta riippumaton yhteinen tavoite. Siihen tulee pyrkiä yhtä tehokkaasti lämmönlähteestä ja lämmön jakojärjestelmästä riippumatta. Eriarvoistavat kertoimet vaarantavat tämän päämäärän

sallimalla jollekin/joillekin lämmitysmuodoille selvästi energiatehottomamman rakentamisen.

Ehdotammekin, että kaikkien energiamuotojen kertoimien arvoksi annetaan 1,0, pois lukien uusiutuva energia, jonka arvo voi olla 0,5. Näin varmistetaan tulevaisuuden kustannustehokkaiden energiamuotojen kehittäminen ja estetään kilpailun vääristyminen tänä lyhyenä ajanjaksona, ennen lähes nollaenergiataloihin siirtymistä.

3. Ilma - ilma tyyppisille lämpöpumpuille ja varaavan tulisijan käytölle ei tule asettaa mitään keinotekoisia rajoitteita

Näistä laitteista on jo pitkälliset hyvät käyttökokemukset kansalaisten keskuudessa. On jopa vaarallista aiheuttaa hämminkiä kuluttajien keskuudessa, jotka pahimmassa tapauksessa hylkäävät näiden käytön myös vapaa-ajanasunnoissa ja muissa vastaavissa kohteissa. Nämä lämmitysmuodot on voitava hyväksyä sellaisenaan täysimääräisenä, niin energiatehokkuusluku laskettaessa kuin uusiutuvan energian osuudessa. Näin mahdollistetaan samalla näiden laitteiden tuotekehitys ja innovaatiot. Kaukolämmöllä lämmitettäviin kohteisiin tulee lisäksi tasapuolisuuden vuoksi asettaa vaatimus uusiutuvan energian käytöstä.

LIITTEET: Liite 1

Espoossa 3 p:nä marraskuuta 2010

SÄHKÖLÄMMITYSFOORUMI RY

Gustaf Åberg
puheenjohtaja

Arto Saastamoinen
asiamies